

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR ION N. CESĂRESCU

A B O N A M E N T U L

Pe an, în România	30 lei
6 luni	16 „
3 luni	8 „
Străinătate: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni	

A P A R E

De două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA & ADMINISTRAȚIA

București. CALEA RAHOVEI — 5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON No. 16/98

S U M A R

Problema metodologică în dreptul nostru civil (o nouă îndrumare a rolului judecătorului în materie de interpretare și aplicarea legilor) de d-l Vespasian Erbiceanu;

JURISPRUDENȚĂ:

Curtea de casație, s. III: *Secula Iliovici cu Dr. Ion Teodorescu;*Curtea de apel din Galați, s. II: *Vasile Bogdan Popescu cu O-
prisan Apostolescu;*Trib. Gorj: *G. C. Danielescu cu Minist. de Finanțe;*Trib. civ. din Audenarde (Belgia): *Despre mandatul tacit ce
are femeia de la bărbat, cu o Observație;*Justiția de pace din Lokeren (Belgia). *Despre prescripție—art.
1904 C. civ. cu o Observație.*

informație.

Problema metodologică în dreptul nostru civil

(O nouă îndrumare a rolului judecătorului în materie de interpretare și aplicare a legilor)

Urmarea 5-a (*)

Să ne oprim de o cam dată la teoriile expuse mai sus și *pe baza lor*, să ne încercăm a lămuri fondul chestiunei metoadelor de generalizare sau mai bine zis a largirei aprecierii judecătorești.

Dacă în sensul obișnuit și vulgar prin „apreciere liberă judecătorească”, s'ar înțelege o apreciere mai mult personală și subiectivă (dictată de „condițiile cazului material dat”, de „cerințele echității”, de conștiință etc.), am văzut însă că teoriile examinate de noi mai sus ne prezintă lucrurile cu totul sub o altă înfățișare. Ele nu găsesc termeni în de ajunși de tarî pentru a protesta contra unei atari conceperî a chestiunei. A se acorda judecătorului dreptul de a aplica la spețele de fapt ce i se supun spre judecare, vederile sale personale despre echitate, dreptate sau despre binele obștesc, înseamnă pur și simplu a deschide porțile anarhiei judecătorești; înseamnă a realiza în toată goliciunea ei zicătoarea musulmană amintită mai sus. Dacă poate fi vorba despre o tălmăcire judecătorească mai largă, despre dreptul magistratului de a trece în judecata sa «au de là du Code civil», sau mai bine zis dincolo

de litera moartă a legii, în fine dacă poate fi vorba despre rolul de legiuitor al magistratului, — apoi aceasta numai sub condițiunea strictă de a-i pune la îndemână un *criteriū juridic obiectiv*, pe care el să fie obligat a-și întemeia aprecierea în fie-care caz dat. Și sfortările tuturor teoreticianilor noii sunt îndreptate tocmai în direcția de a găsi și formula acest criteriū juridic obiectiv.

În ce constă criteriul juridic atât de mult căutat? Din cele ce preced am văzut că la această întrebare se dau răspunsuri diferite.

După părerea lui Géný, un asemenea criteriū, care ar putea servi judecătorului drept călăuză, trebuie să fie «nature des choses», adică «une sorte de nature des choses supérieures toute en principes rationnels et en entités morales immuables».

Ideea lui Géný despre «natura lucrurilor» nu este însă împărtășită de jurisconsulții Lambert și Saleilles, cari cu toții fac parte din aceeași școală; ea este criticată cu asprime și de către Stammler când ne vorbește el despre «Natur recht» și despre așa numita «ungeprüfter Rechts auffassung».

În adevăr, această idee, pe lângă că reprezintă ceva vag și nehotărît, dar mai poate da loc și la următoarele nedumeriri și incurcături.

Admitem că judecătorul, după multă trudă, a reușit să-și formeze o idee dreaptă și conștiincioasă despre «natura lucrurilor» în cutare sau cutare caz dat, și apoi să deducă din ea consecințele, pe cari logica adevărată i le impune. Cu chipul acesta densusul ș'a format convingerea deplină cum trebuie să hotărască în drept o speță oare-care de fapt.

Ce se va întâmpla însă când s'ar constatat că părerea lui este în cea mai flagrantă contrazicere cu vederile contimporanilor săi?

Presupunem că aceste vederi ar fi absolut eronate, dar totuși ele sunt generale, domnesc în societate și alcătuiesc «conștiința juridică colectivă». Ce va face în asemenea caz judecătorul? Va trebui oare să renunțe la convingerea sa și să primească vederile generale, cu toate că sunt contrare «naturei lucrurilor»; sau din potrivă, este în drept să impue părerea sa dedusă, după toate regulile logice, din «natura lucrurilor»?

(*) Vezi Curierul Judiciar No. 19, 20, 22 și 23 din 1906.

După spiritul doctrinei sale, Gény înclină spre această din urmă alternativă, și am văzut că tocmai această împrejurare a stîrnit în contra sa critica acerbă a lui Saleilles, care zice: a acorda judecătorului dreptul de a-și schimba *per fas et nefas* idealul său despre dreptate, moralitate și religie,—înseamnă pur și simplu a 'l transforma în agent al anarhiei sociale.

Dacă, din contra, judecătorul trebuie să renunțe la aplicarea principiului „naturei lucrurilor”, și să se supună necondiționat «vederilor dominante în societate», atunci evident că *eo ipso* trebuie să renunțe și la însăși «natura lucrurilor», ca principiu suprem de tălmăcire juridică, iar în schimb să admită ca atare „părerea colectivă”.

Lambert, precum am văzut mai sus, recomandă ca criteriu obiectiv pentru tălmăcirea judecătorească datele *dreptului comparat*. E netagăduit că dreptul comparat poate procura judecătorului un *material* foarte important de studiu. Aceasta însă nu este în deajuns, pentru-că materialul brut trebuie apreciat și redus la justa lui valoare.

În adevăr, grație studiului dreptului comparat, judecătorul va putea controla progresele săvîrșite pe terenul juridic de cele-lalte popoare, își va putea da seamă de mijloacele prin care în diferite țări se rezolvă cutare sau cutare problemă de drept.

Când e vorba însă de utilizarea practică a cunoștințelor sale căpătate din dreptul comparat, și mai ales de aplicarea lor la dreptul național, atunci judecătorul va trebui să aleagă din metoadele și soluțiunile preconisate aiurea care este cea mai bună. În o asemenea lucrare de selecționare care va fi însă criteriul de orientare al judecătorului?

Lambert, evident, n'a putut să nu recunoască legitimitatea acestei întrebări.

Orî cât de folositor ar fi dreptul comparat, zice el, totuși, singur numai de sine, el nu este în stare să inspire magistratului său legiuitorului misiunea lor socială și să le indice ce anume au de făcut în fie-care caz dat. Atât unul, cât și altul nu numai că pot, dar sunt chiar datorî să se întrebe: n'ar fi oare mai bine și mai util ca în locul clișeelelor cunoscute, să căutăm ceva mai nou, ceva mai bun, mai rodnic? ⁽¹⁾ Cu alte cuvinte, dreptul civil comparat mai curînd poate fi un mijloc, «un instrument» („l'instrument”) de mînuire pentru alt cineva, și acestui alt cineva Lambert îi dă denumirea de «*politica juridică*» ⁽²⁾.

Atât judecătorul, cât și legiuitorul trebuiesc

să fie în primul loc niște buni mînuitori ai *politiceî dreptului*.

Dreptul, ca știință eminentă socială, să afle în continuă mișcare. Cel ce se îndeletnicește cu știința dreptului nu se poate mîrgini numai la utilizarea materialului dogmatic și practic existent deja, ci trebuie să fie într'o permanentă explorare pentru a descoperi date mai noi, pentru a obține rezultate mai rodnice, mai fericite; trebuie neconținut să se transporte cu mintea de la prezent la viitor, de la cea ce este în ființă, la cea ce ar fi de dorit să existe, și să găsească mijloacele potrivite pentru a putea realiza în practică ceea ce ar fi de dorit să existe. Aceasta și alcătuește domeniul „*politiceî juridice*”.

În ori-ce ramură specială a dreptului putem tinde la obținerea unor rezultate mai bune, mai perfecte, adică *putem să urmărim probleme politice*, și de aceea poate fi vorba de o politică penală, civilă, comercială, financiară, etc.

Dacă este așa atunci evident că chestiunea ce ne preocupă, ar trebui s'o căutăm în domeniul *politiceî dreptului*.

Care însă este criteriul suprem al acestei politici?

Lambert consacră nu puține pagini rezolvirei acestei probleme, criticînd teoria profesorului L. O. Petrajitzky despre iubirea aproapelui, ca principiu suprem al „*politiceî dreptului civil*”. Combătînd această teorie el nu ne dă în schimb nimic. Toată argumentarea lui în această privință se resumă la niște indicațiuni vagi de genul frazelor «cerințele sociale», «condițiile vieții actuale», etc. ⁽³⁾, cu un cuvînt, la niște noțiuni cu totul evazive, pentru explicarea cărora judecătorul n'are la îndemînă alte mijloace de cît tot acelea prin care ar putea fi descoperită, „natura lucrurilor”, și pe care însăși Lambert le constată a fi imperfecte.

Admitem chiar că «*politica juridică*» a lui Lambert, printr'un mijloc oare care, va isbuti să statornicească cutare temă sau cutare concluzie ca indispensabile din punct de vedere social; cu toate acestea tot nu vom putea evita impasul în care a căzut doctrina lui Gény. Ce se va întîmpla în cazul când o atare concluzie va fi contrară „opiniei publice” sau „conștiinței sociale”?

Cu înclinațiunea sa către empirism, Lambert nu credem să meargă atât de departe ca Gény, în cît să dea preferință concluziilor teoretice ale „*politiceî juridice*” înaintea opiniei reale a societății. Și dacă ar face aceasta, atunci evident principiul suprem al interpretării judecătorești ar constitui în cele din urmă nu dreptul civil com-

⁽¹⁾ Vezi Lambert, *La Fonction du droit civil comparée*, Paris, 1903, pag. 896.

⁽²⁾ Ibidem, pag. 902.

⁽³⁾ La asemenea argumentări vagi și locuri comune să reducă întregul articol al d-lui Titulescu.

parat, ca atare, și nici chiar „politica juridică“, ci tot «conștiința juridică colectivă».

În acest sens se și pronunță R. Saleilles, de aceea doctrina lui la prima vedere ar părea mai întemeiată de cât cele-l'alte. Să căutăm dar a o analiza mai de aproape.

Vechea concepție romanistă despre „conștiința juridică colectivă“, ca despre ceva ce ar concretiza în sine manifestarea organică a «spiritului național», ca despre ceva ce ar reprezenta „armonizarea intereselor obștești“, nu mai poate fi socotită drept serioasă. În fie-care moment dat societatea este întocmită din anumite grupuri și păături sociale, având interese de clasă și de partid protivnice, și întreprinzând între ele o luptă continuă mai mult sau mai puțin intensivă. În asemenea condițiuni mai poate fi vorba oare de armonizarea intereselor de clasă și de partid?

Stammler analizând ideea „conștiinței juridice colective“, își pune următoarele întrebări: dacă societatea este alcătuită din grupuri și clase cu interese opuse în luptă, apoi unde trebuie să căutăm noi «conștiința juridică colectivă»? Ce înseamnă expresiunea „părerea dominantă a societății”? Înseamnă oare părerea *majorității*? Și a cărei anume majorități? etc. ⁽⁴⁾.

Am arătat mai sus cum descrie Saleilles rolul pe care ar fi de dorit să-l îndeplinească judecătorul în calitate pe promotor al „conștiinței juridice colective“. El de asemenea concepe societatea actuală, ca o întocmire alcătuită din clase și partide, iar viața civilă, ca o luptă continuă de interese protivnice. Dar de asupra acestei lupte de interese materiale, zice dânsul, are loc evoluția ideală a societății. Ideile își urmează opera lor, și nici chiar interesele contrarii nu le poate stavila mersul înainte. Astfel, încetul cu încetul apare și se generalizează o nouă orientare intelectuală, o nouă concepție care nu se mai împacă cu vechea stare de lucruri. Aceasta din urmă devine tot mai incompatibilă cu concepția nouă, și nu se mai menține de cât doar grație voinței interesate a acelor persoane cari, fie din educație sau din alte cauze, nu voesc s'o rupă cu trecutul, să se despartă de status quo. Judecătorul trebuie să nemerească aci momentul potrivit și, prin hotărîrea sa, să dea ultima lovitură de moarte și să prefacă în praf starea de lucruri răsuflată, care și-a trăit traiul.

La prima vedere rolul pe care Saleilles îl conferă judecătorului ni se presintă netăgăduit sub o înfățișare foarte simpatcă și chiar captivantă. O teorie însă trebuie apreciată nu în mod aprioric, ci după rezultatele practice ce le poate da.

În adevăr, cum își va îndeplini judecătorul acest rol? Va putea el găsi în aceea ce Saleilles, și după d-sa d-l Titulescu și Drăghicescu, numesc „evoluția ideilor și nevoilor sociale“ în deajunse date obiective, pe cari să se razăme; — date de acele precise și sigure, fără care, după însăși părerea celui dintâi, este inadmisibilă lărgirea dreptului de apreciere judecătorească? „Judecătorul trebuie să nemerească momentul potrivit“, zice Saleilles; — dar cum va fi el în stare să decidă când anume acel moment a sosit? Cum va fi în stare să se orienteze el în haosul enorm de idei ce alcătuește evoluția intelectuală a societății? Cum va putea distinge din vertiginoasa manifestare a spiritului colectiv care anume este concepția sănătoasă menită să aibă trăinicie, să dea roade temeinice, și pe care judecătorul trebuie să se sprijine?

Iată chestiuni la cari nici Gény, nici Lambert, nici Saleilles, nici Stammler, nici d-l Drăghicescu, și cu atât mai puțin d-l Titulescu, nu ne-ar putea da răspunsuri precise.

Privită mai de aproape teoria lui Saleilles ni se pare că conține în sine o mare doză de idealism. Fără îndoială, ideile sociale își urmează opera lor, și de sigur chiar din rîndurile indivizilor, interesați în menținerea Statului quo ante, se pot manifesta tendinți de reformă, dorinți de a ceda noului curent social format. În fie-care moment dat însă, alături de persoanele gata să cedeze, se vor găsi totuși indivizi, cari se vor împotrivi cu îndărătnicie și-și vor apăra până în pânzele albe interesele lor. Să dea D-zeu ca numărul lor să fie cât mai mic, dar totuși asemenea indivizi există. Sfatul pe care Saleilles îl dă judecătorului constă pur și simplu în aceea, ca «nimerind momentul potrivit», să ignoreze această minoritate, cu alte cuvinte: în numele majorității să săvîrșască o adevărată violare a intereselor și drepturile minorității. Oare aceasta n'ar fi un fel de anarhie sau mai bine zis tiranie judecătorească?

Împrejurarea că samavolnicia este exercitată asupra minorității și în numele majorității, socotim că nu schimbă de loc caracterul intrinsec al unui asemenea verdict judecătorec.

Și astăzi sunt cazuri în drept, în cari interesele private sunt prin violență sacrificate în fața intereselor obștești. Așa de pildă avem cu *expropriarea silită*. Fie-care însă știm prin câte garanții și formalități a îngrădit legiuitorul cazurile de acest gen.

Oare hotărîrea judecătorului, care ar fi, «nemerit momentul oportun» a lui Saleilles, n'ar fi tot un fel de expropriare silită, însă fără asemenea garanții legale? De sigur că da. Și un lucru de care nimeni nu se mai poate îndoii, este că mulți din aceia, cari astăzi se supun cu respect înaintea

⁽⁴⁾ Vezi Stammler, *Die Lehre von dem richt. Rechte*, pag. 154 și urm.

ordinului legii, ar rădica protestele cele mai înversunate, în contra ordinului de expropriare emanat de la o persoană singulară, fie aceasta chiar și judecător (5). Omul lovit de hotărîrea judecătorului s'ar putea cu drept cuvînt întreba: pentru ce oare acesta a nemerit momentul oportun tocmai pe spatele mele?

Asemenea fenomene de psihologie a dreptului să nu merite oare nici o atențiune? Cunoscuta indemnare a lui Ihering la «lupta pentru drept» să nu conțină oare în sine o bază adevărată, o manifestare etico-socială sănătoasă? De astă dată suntem alături cu d-l Titulescu și zicem, ca și dînsul, că „groază îmi inspiră situația sărmanilor justițiabili, dați pe mîna unor asemenea judecători”.

Rolul de «*conciliatur social*» este de sigur foarte frumos; de cît concilierea implică în sine înțelegerea și învoirea reciprocă a însăși părților interesate. Orî rolul pe care Saleilles voește să-l dea judecătorului, depășește cu mult atribuțiile unui mijlocitor pentru împăciuirea părților.

(Va urma)

Vespasian Erbiceanu

Judecător de instrucție pe lângă Trib. Iași

JURISPRUDENȚĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. III

Audiența de la 28 Februarie 1906

Președenția D-lui C. C. ȘTEFANESCU, Președinte

Secula Iliovici cu D-r Ion Teodorescu

Apel.—Materie comercială. — Termen de 30 zile. — Art. 904 cod comercial. — Calculul acestui termen. — Zile libere.—(Art. 729 proc. civilă).

Termenul de apel în materie comercială este de 30 zile, conform dispozițiilor art. 904 din codul comercial, și curge de la pronunțare când sentința s'a dat în contradictor, și de la primirea copie, când s'a dat în lipsă.

Cum însă art. 904 C. com. nu arată dacă calculul acestui termen are a se face pe zile libere sau nelibere, urmează a se observa, în această privință, dispozițiunile art. 729 din procedura civilă, care prescrie că termenele au a se calcula pe zile libere.

Decisiunea 65/906.—Casată, în urma recursului făcut de Secula Iliovici, decizia Curții de apel din Craiova, s. I cu No. 8/905, dată în proces cu D-r Ion Teodorescu.

Curtea,

Ascultând pe d. avocat Ciocazan în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d. avocat Demetrescu în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Exces de putere și violare de lege

(5) Vezi în această privință observațiunile foarte juste a lui Edouard Lambert. în cartea sa *La fonction du droit civil comparé*, pag. 137—138.

«Prin art. 889 Cod. comerc. se prescrie clar că exercițiul acțiunilor comerciale se regulează de codicele de proc. civilă afară pe dispozițiunile cod. com., cari prin art. 904 arată numai termenul de apel fără a prescrie modul cum trebuie calculat, așa că majoritatea onor. Curții de apel din Craiova, s. I comite un exces de putere, dispunând calculul zilelor altfel de cum prescrie art. 729 din Pr. civ., singură aplicabilă în speță și pe care text de lege majoritatea onor. Curții de apel din Craiova, s. I îl violează».

Avînd în vedere că din decizia supusă recursului rezultă că recurentul Secula Iliovici, fiind obligat prin sentința Tribunalului Dolj secția comercială cu No. 32 din 14 Martie 1905 să plătească intimatului Dr. Ion Teodorescu suma de 3000 lei cu dobînda legală, a declarat apel în contra acestei sentințe la 13 Aprilie 1905; că Curtea de apel din Craiova, prin decizia supusă recursului a respins apelul, pe motiv că a fost făcut peste termenul de 30 zile prevăzut de art. 904 cod comercial;

Avînd în vedere dispozițiunile art. 904 din codul comercial, după care termenul de apel contra hotărîrilor pronunțate în prima instanță este de 30 zile și curge de la pronunțare, când sentința s'a dat în contradictor, și de la primirea copie, când s'a dat în lipsă;

Considerând că legiuitorul prin acest text nu a derogat de la principiul general înscris în art. 729 din procedura civilă, după care termenele au a se calcula pe zile libere;

Că, scopul introducerii acestei dispozițiuni în legea comercială nu a fost altul de cît să scurteze termenul de apel în materie comercială și să-l facă să curgă de la pronunțare în cazul când sentința s'a dat în contradictor, spre deosebire de regula dreptului comun că termenul de apel curge de la comunicarea sentinței;

Considerând că acesta fiind obiectul și scopul art. 904 din codul comercial, dînsul nu desleagă chestiunea dacă calculul termenului are a se face pe zile libere sau nelibere, și deci urmează a se observa în această privință dispozițiunile art. 729 din procedura civilă, care prescrie că termenele au a se calcula pe zile libere;

Considerând că, aceasta fiind adevărata interpretare ce trebuie a se da art. 904 din codul comercial în combinație cu art. 729 din proc. civilă, de aci rezultă că Curtea de apel a violat aceste texte, când a calculat termenul pe zile nelibere și a considerat apelul c'a făcut peste termen.

Pentru aceste motive, Curtea, casează etc.

CURTEA DE APEL DIN GALAȚI, SECȚIA II

Audiența de la 10 Ianuarie 1906

Președenția D-lui G. TANOVICIANU, Președinte

Vasile Bogdan Popescu cu Opreșan Apostolescu

Decisiunea comercială No. 1

Faliment.—Cereri de revendicare avînd de obiect scoaterea din activul falimentului pus sub sigiliu, a unor lucruri ce nu aparțin falitului.—Opozițiune.—Dreptul exclusiv al judecătorului fiind de a judeca asemenea opozițiuni relative la cestiunea de a se ști, cine e adevăratul proprietar al averii pusă sub sigiliu.

Incidental relativ la ordinea constitutivă a judecății.—Dacă acest incident se poate propune în apel.—(Art 817 C. comerc).

1) Dispozițiunile art. 817 C. comercial care arată modul cum trebuiesc propuse și judecate cererile de revendicare, urmează a fi aplicate la toate cererile făcute în materie de faliment de către cei d'al treilea, și care ar avea de obiect scoaterea din activul falimentului pus sub sigiliu a unor lucruri ce nu aparțin falitului.

Prin urmare o opozițiune care dă loc la discuțiunea cestiunei de a se ști, cine e adevăratul proprietar al averii pusă sub sigiliu, urmează a fi făcută și cercetată în condițiile art. 817, adică adresată judecătorului sin-

dic, care în această materie, și față cu modificarea adusă zisului articol prin legea din 3 Martie 1902, se desbracă de calitatea de reprezentant al creditorilor și ca pe aceia de judecător, judecând cererea contradictor cu creditorii care sunt încunoscințați despre termenul înfățișării.

2) Incidentul relativ la ordinea constitutivă a judecăței, având un caracter de ordine publică se poate propune în ori-ce stare a procesului.

Curtea.

Asupra apelului interjectat de Judecătorul Sindic al Tribunalului Râmnicul-Sărat, contra sentinței comerciale a sus zisului Tribunal cu No. 32 din 1905:

Având în vedere că prin sentința apelată s'a admis opozițiunea făcută de Vasile Bogdan Popescu, la aplicarea sigiliilor în falimentul Opreșan Apostolescu efectuată de Judecătorul ocolului R.-Sărat, prin procesul verbal cu data de 26 Septembrie 1905 și în consecință s'a dispus scoaterea de sub sigiliu a averii prevăzută în sus menținutul proces verbal;

Considerând că din examinarea actelor din dosarul cauzei, în fapt se constată, că Tribunalul R.-Sărat prin sentința cu No. 29 din 1905 declarând în stare de faliment pe comerciantul de cherestea Opreșan Apostolescu, a ordonat sigilarea averii sale, cu care operațiune a fost însărcinat judecătorul de ocol; Că acest magistrat, conformându-se legii comerciale, a mers la domiciliul falitului, din orașul R.-Sărat, strada Principesa Maria, unde se știa că numitul falit și exercită comerțul său, și aici a pus sub sigiliu averea aflată acolo și consistând din marfă de lemnărie, asemenea a ridicat toate registrele falitului, pe care le-a înaintat Tribunalului împreună cu actele dresate; Că Vasile Bogdan Popescu pretinzând că lemnăria pusă sub sigiliu este proprietatea sa, cumpărată parte la licitația publică, ce a avut loc după cererea fiscului, iar parte cumpărată de la diferiți fabricanți și că locul cu celelalte dependențe, ce a servit mai înainte falitului pentru depozit, sunt închiriate lui cu contract în regulă încheiat anterior declarării în stare de faliment, a făcut opoziție la aplicarea sigiliilor, adresată direct tribunalului, care a admis-o ca fondată prin sentința atacată cu apel;

Considerând că cestiunea ce se ridică de către judecătorul sindic și care urmează a fi examinată și rezolvită în prealabil, este cea de a ști, dacă opozițiunea lui Vasile Bogdan Popescu este bine adresată tribunalului direct, spre a o judeca ca primă instanță, sau dacă nu trebuia îndreptată către judecătorul sindic în condițiunile prescise de art. 817 cod. comercial;

Considerând că codul comercial (legea falimentelor) la capitolul III de sub titlul IV, tratând despre dreptul de revendicațiune al terților asupra activului falimentului, după ce enumără diferite ipoteze de revendicări, prin art. 817 reglementează și modul cum asemenea cereri au a fi judecate, dispunând că cererile de revendicare trebuie să fie propuse înaintea judecătorului sindic, care este dator ca în 48 ore să comunice falitului și creditorilor copie după acțiune, arătându-le și termenul de înfățișare, că această comunicare se va face conform art. 937 cod comercial; fie care din creditorii și chiar falitul sunt admiși să contesteze cererile de revendicare, și, în fine, prin aliniatul ultim se spune că dacă nu există contestațiune sau dacă contestațiunea după valoarea lucrului revendicat, este de competența judecătorului de ocol, revendicarea este admisă sau respinsă printr-o ordonanță a judecătorului sindic supusă apelului la tribunal în termen de trei zile libere de la pronunțare, iar în caz contrariu judecătorul trimite judecarea afacerii înaintea Tribunalului de comerț;

Considerând că, de și legea falimentelor, la capitolul arătat mai sus, prevede în mod expres numai trei cazuri de revendicare și anume: 1) revendicarea cambiilor și a celorlalte titluri de credit trimise pentru a fi încasate, 2) revendicarea mărfurilor trimise în depozit

spre a fi vândute în comptul proprietarilor și 3) revendicarea mărfurilor vândute și expediate falitului, dar neplătite, însă această enumerațiune fiind numai enunțativă, iar nu limitativă, trebuie a decide, de acord cu doctrina și jurisprudența, că dispozițiunile art. 817 care arată modul cum trebuiesc propuse și judecate cererile de revendicare, urmează a fi aplicate la toate cererile făcute în materie de faliment de către cei de al treilea și cari ar avea de obiect scoaterea din activul falimentului, pus sub sigiliu, a unor lucruri ce nu aparțin falitului; că în specie, Vasile Bogdan Popescu prin opozițiunea sa, făcută la aplicarea sigiliilor, tinzând tot mai la scoaterea de sub sigiliu a presupusei averi a falitului Opreșan Apostolescu, presupunere întemeiată pe împrejurarea că această avere se găsea la locul unde era cunoscut că falitul exercită comerțul său de lemnărie și unde și avea locuința, o asemenea opozițiune, care dă loc la discuțiunea cestiunei de a se ști cine e adevăratul proprietar al averii puse sub sigiliu, urmează, numai încape îndoială, a fi făcută și cercetată în condițiunile art. 817 cod comercial, menționat mai sus, adică adresată judecătorului sindic, care în această materie și față cu modificarea adusă zisului articol prin legea din 3 Martie 1902 se desbracă de calitatea de reprezentant al creditorilor, și ia pe aceia de judecător, judecând cererea contradictor cu creditorii, cari sunt încunoscințați despre termenul înfățișării;

Considerând că acest mod de a vedea este cu atât mai admisibil cu cât nicăieri în altă parte legea falimentelor nu prevede dreptul de opozițiune la aplicarea sigiliilor pe averea unui falit și la dreptul comun n'avem ce căuta, căci în procedura civilă nu se vorbește de punerea pecetilor și de opoziții la luarea acestor măsuri de cât în materie de succesiuni; ceea ce trebuie în adevăr a se avea în vedere, în cazul ce ne preocupă, sunt principiile din dreptul civil, cari au a călăuzi pe judecător în darea soluțiunei asupra fondului opozițiunei, iar nu în ce privește forma în care trebuie făcută opoziția și jurisdicțiunea chemată a o rezolva, care nu poate fi de cât cea prescisa de art. 817 din codul comercial;

Considerând că de aceia faptul alegat de intimat, cum că averea pusă sub sigiliu, ca fiind a falitului, se găsea în posesiunea sa, ori cât de constant ar fi, el nu schimbă soluțiunea excepțiunei propusă de partea apelantă, ci poate servi numai ca un mijloc în sprijinul temeiniciei opozițiunei;

Că apoi faptul că averea în cestiune valorează mai mult ca 1500 lei nu îndreptățește pe intimat a susține că era inutil a se adresa mai întâi judecătorului sindic, întru cât, după cum se vede lămurit din copriusul art. 817 cod comercial judecătorul sindic, dacă nu există contestație, e competent a judeca ca primă instanță ori cât de mare ar fi valoarea averii în discuțiune;

Că, în fine, și ultima obiecțiune ce s'a mai făcut de intimat, cum că acest incident trebuia propus la prima instanță înainte de ori-ce discuțiune asupra fondului, este asemenea neîntemeiată, de oare-ce în cazul de față e vorba de o incompetență privitoare la ordinea constitutivă a judecăței, care având un caracter de ordine publică se poate propune în ori ce stare a procesului; (art. 109 Pr. civ.);

Considerând că din toate cele ce preced rezultând că opozițiunea a fost rău introdusă direct înaintea tribunalului, ea cată a fi respinsă ca atare, admițându-se prin urmare apelul judecătorului sindic bazat pe acest incident;

Pentru aceste motive, Curtea, admite apelul, etc.

(ss) G. Tanoviceanu, M. A. Beștelei, D. G. Tăzlăuanu, G. N. Raicoviciu. Grefier (s) Al. Băltăgescu

O p i n i u n e

Sub-semnatul sunt de părere a se respinge incidentul ridicat de către partea apelantă, bazat pe următoarele considerațiuni:

Legea comercială în adevăr nu coprinde nici o dispozițiune asupra cesiunii de a se ști care este calea de urmat pentru terțiile persoane, în cazul când cu ocaziunea aplicării sigiliilor pe averea falitului, să sechestrează și averea asupra căreia ei pretind că ar avea vre-un drept;

Se susține că în asemenea împrejurări trebuie a se aplica dispozițiunile art. 817 cod comercial pe motiv că legiuitorul comercial prin dispozițiunile edictate prin cap. III de sub titlul IV tratând despre dreptul de revandicare, n'a înțeles în mod restrictiv acest termen, dar că el îmbrățișează toate cazurile în care terțiile persoane pretind a li se recunoaște un drept de proprietate asupra averii reclamată, independent de cesiunea de a se ști dacă terții se află sau nu în posesiunea ei. Credem însă că dispozițiunile edictate de legiuitorul comercial prin menționatul capitol n'a avut în vedere de cât cererile de revandicări propriu zise; că în cea ce privește însă cazul când terța persoană se află în posesiunea averii asupra căreia s'a aplicat sigiliile, nu poate fi vorba de cât de distracțiunea ei de sub sigiliu, iar nici de cum de revandicarea ei. Această acțiune implicând în sine ideea cea că ea nu se poate admite fără a nu fi stabilit de prealabil că terța persoană nu se află în posesiunea averii ce reclamă. Ori în cazul de față e necontestat că oponentul Vasile Bogdan Popescu are în posesiunea sa averea în cesiune, atât ca cumpărată prin licitațiune publică cât și de la diferiți furnisori după cum dovedește prin facturile prezentate, iar imobilul unde această marfă se află depozitată, l' deține în baza unui contract de închiriere intervenit între el și falit cu mult mai înainte de declararea acestuia în stare de faliment, și în asemenea caz nu dispozițiunile art 817 cod comercial urmează a fi aplicate, ci dreptul comun, întru cât legea comercială nu edictează în această privință dispozițiuni speciale;

Că chiar în cazul când s'ar admite prima opiniune încă nu credem necesar a se respinge acțiunea, de vreme ce în cazul de față oponentul va fi nevoit a parcurge aceiași cale pe care a urmat-o până acum, întru cât averea în cesiune e contestată chiar de judecătorul sindic reprezentantul creditorilor că ar fi a oponentului și ca consecință la aceasta, e că acțiunea să fie judecată tot pe calea ordinară.

(s) N. Dimitrescu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI GORJ

Audiența de la 11 Noembrie 1905

Președinția D-lui D. DEMETRESCU, Președinte

C. C. Danielescu cu Ministerul de finanțe

Sentința civilă No. 337

Timbru și înregistrare — Taxe de succesiuni. — Competința tribunalului care judecă apelul în asemenea materie, de a se pronunța și asupra cesiunilor de stare civilă ridicate înaintea sa ca mijloace de apărare. — Dacă tribunalul sesizat de un apel relativ la taxele de înregistrare, poate suspenda afacerea până se va tranșa pe cale principală cesiunea statului civil al contravenientului. — Condițiunea sub care starea civilă a unei persoane se poate contesta. — Contestarea legitimității unei persoane — Dreptul de a face asemenea contestare toți acei ce au interes fie moral fie bănesc. — Legitimare prin căsătorie subsecventă — Recunoașterea copiilor naturali. — Dacă asemenea legitimare și recunoaștere erau admise de codul Caragea. — Deținerea unei averi pe temeiul unui testament. — Dreptul statului de a pretinde taxa de înregistrare ca de la un succesor testamentar. — (Art. 299, 300 și 295 C. civ.; art. 72 din legea timbrului; art. 21, cap. 3 C. Caragea).

1) De și din textul art. 299 și 300 codul civil reiese că numai tribunalele civile pot judeca reclamațiunile privitoare la statutul civil, însă prin aceste texte de lege se prevăd numai cererile pe cale principală iar nu și acelea incriminatorii propuse ca mijloc de apărare în afacerile ce sunt date în competența tribunalului prin lege, cum sunt acelea

relative la contestațiunile ce se ivesc la plata taxelor succesoriale

Ast-fel, dacă tribunalul, ca instanță de apel e sesizat, conform legii timbrului, de o afacere fiscală, nu din aceasta se poate conchide că el este un tribunal excepțional, întru cât apelurile la contravențiile legii timbrului i sunt date în competența sa prin lege, și în această situație poate judeca toate mijloacele propuse de părți în mod incidental, și ca mijloace de apărare.

2) Art. 72 din legea timbrului prescriind o judecare urgentă a tuturor apelurilor făcute de fisc relative la contravențiunile acestei legi, nu se poate admite suspendarea judecării unui asemenea apel până ce statul va termina pe cale de acțiune principală contestarea legitimității contravenientului.

3) De și art. 295 C. civil, care se referă la filiațiunea legitimă iar nu la cea naturală, prevede în adevăr că starea civilă nu poate fi contestată, însă aceasta numai sub condițiunea ca statul civil să fie conform cu actul de naștere.

4) De și este adevărat că numai tatăl sau moștenitorii săi pot să conteste legitimitatea noului născut, însă prin aceasta se înțelege acțiunea în tăgăda paternității iar nu și o contestare de legitimitate care poate fi exercitată de toți cei ce au interes fie moral, fie bănesc, cum ar fi Ministerul de finanțe al cărui interes e vădit în plata taxelor succesoriale, taxă ce se plătește după gradul rudeniei

5) Legitimarea copiilor naturali prin căsătorie subsecventă nu era admisă de codul Caragea legiuire în vigoare în momentul căsătoriei părinților contravenientului.

6) Un simplu act de recunoaștere făcut de părinte prin care declară că recunoaște ca fiu al său pe o persoană, nu poate fi considerat ca un act de adopțiune întru cât acel act nu constată îndeplinirea condițiunilor cerute de condica Caragea, partea IV, cap. V atunci în vigoare

7) Nici un text din legiuirea Caragea nu admitea recunoașterea copiilor naturali, ci singurul mijloc de a intra în familie admis de cea legiuire, nu era de cât adopțiunea.

8) Când o persoană deține o avere nu ca fiu legitim al testatorului, ci ca moștenitor testamentar, cea persoană are a plăti taxa de înregistrare pentru succesiune în calitate de succesor testamentar, iar nu ca fiu legitim.

Tribunalul deliberând,

Având în vedere apelul făcut de Const. C. Danielescu contra procesului-verbal dresat de d-l C. Oromolu, inspector financiar, cu data 2 August 1905, aprobat de d-l Ministru de finanțe prin ordinul No. 53843/905 prin care apelantul este condamnat a plăti statului lei 38480 taxe de înregistrare și lei 76960 amendă, pentru că s'a pus în posesiunea averii rămase pe urma def. Const. Danielescu, în calitate de fiu legitim al acestuia, plătiind taxa de înregistrare la cea succesiune 2%, în loc de a se pune în posesiunea acelei averi ca moștenitor testamentar în baza testamentului autentic, ce are de la zisul defunct, după care urma a plăti ca taxe de înregistrare 12%.

În ce privește incidentul indicat, că tribunalul azi nu este competent a judeca această afacere, întru cât este un tribunal-fiscal, căci chestiunile de stat civil, speța de azi, nu se judecă conform art. 295, 298 și 300 Codul civil, de cât de tribunalele civile, că astfel cum judecă tribunalul azi, apelantul este lipsit de a 2-a instanță, — Curtea de apel — și că afacerea ar trebui suspendată, până când statul va termina pe cale de acțiune principală contestarea legitimității ce opune apelantului;

Considerând că în adevăr, din textele art. 299 și 300 Codul civil, rezultă că numai tribunalele civile, pot judeca reclamațiunile privitoare la statutul civil, însă prin aceste texte de lege, se prevăd numai cererile pe cale principală iar nu și acelea incidental propuse înaintea instanțelor ca mijloc de apărare; că în afară de aceasta, legea timbrului și înregistrării este o lege excepțională, cum rezultă din dispozițiunile ce cuprinde și care ese din comunul legilor de procedură civilă pentru judecare; că legiuitorul dacă a dispus ca tribunalul să ju-

dece contestațiunile la taxele succesoriale ca instanță de apel, este pentru o mai repede judecare, și nicăieri în lege nu se prevede o dispoziție contrară;

Considerând că în adevăr tribunalul azi cum este sesizat conform legii timbrului, judecă o afacere fiscală, dar nu din aceasta se poate conchide că el este un tribunal excepțional, întru cât apelurile la contravențiile legii timbrului îi sunt date în competență prin însăși legea;

Considerând că cererea de a se suspenda afacerea până când statul va termina pe cale de acțiune principală chestiunea contestărei legitimității apelantului este nefondată întru cât prin acest sistem s'ar eluda dispozițiunile legii timbrului, care prevede prin art. 72 o judecare urgentă a tuturilor apelurilor făcute de fisc cu ocaziunea contestărei contravențiunilor;

Considerând că art. 295 C. civil, prevede că în adevăr nu se poate contesta, o stare civilă, condițional însă, că statul civil să fie conform cu actul de naștere ceia ce nu există în speță, și menționatul articol se referă la filiațiunea legitimă, iar nu la cea naturală, care nu poate fi dovedită nici prin actul de naștere, nici prin posesiunea de stat;

Considerând că în afară de toate acestea textele de lege invocate, sunt posterioare epocii faptului ce urmează a se judeca, căci apelantul este născut la 1862 înaintea aplicării actualului Cod civil;

Considerând că așa fiind incidentul de incompetență ridicat și cererea de a se suspenda afacerea, sunt nefondate și prin urmare urmează a se respinge ca atare.

In fond,

Asupra primului motiv, că statul nu are dreptul a contesta filiațiunea legitimă a apelului, că acest drept este relativ, că el nu este recunoscut expres prin art. 286, 290 și 291 Codul civil, care arată singur cine anume poate contesta legitimitatea filiațiunei și în anumite termene;

Considerând că în adevăr, din textele de lege menționate, rezultă că numai tatăl său moștenitorii lui pot să conteste legitimitatea noului născut, însă prin aceasta se înțelege acțiunea în tăgăduirea paternității, iar nu și o contestare de legitimitate, care poate fi exercitată de toți ce au interes, fie moral, fie bănesc, și în speță interesul Ministerului de finanțe, rezultă din însăși legea timbrului, care prevede o gradațiune în plata taxelor succesoriale pe raportul rudeniei și dacă această contestare nu ar fi permisă statului, aplicațiunea legii timbrului pentru fixarea cuantumului taxelor succesoriale și încasarea lor ar deveni ilusorie, așa că motivul invocat este nefondat, mai ales că textele de lege invocate sunt posterioare epocii nașterii apelantului.

In ce privește că exercitiul statului e prescris conform art. 301 și 1890 Codul civil:

Considerând că din menționatele texte de lege, rezultă că acțiunea pentru reclamațiunea stărei civile, este neprescriptibilă în privința copilului, susținându-se de apelant că e prescriptibilă pentru toate celelalte persoane, că această prescripțiune conform art. 1890, este împlinită, de oare-ce de la nașterea apelantului până azi au trecut 43 ani;

Considerând că din actele prezentate de apelant se constată că la diferite epoci, el s'a servit de actul său de naștere, din care rezultă că nu este fiu legitim, că este născut înainte de căsătorie, și cum statul civil nu poate fi schimbat după voința părților, așa că în baza actului său de naștere, ne având dreptul la succesiunea lui Danielescu, nici n'ar avea ce să prescrie apelantul, și apoi în speța noastră prescripțiunea n'ar avea nici un sens, căci def. Danielescu mort acum câțiva ani, cum s'ar putea aplica oare statului prescripțiunea, când a usat de drepturi, ce nu au luat naștere decât după moartea def. Danielescu de la descoperirea contravențiunei, și așa fiind și acest motiv invocat de apelant este nefondat.

In ce privește motivul apelantului că dînsul a fost legitimat prin căsătoria subsequentă a părinților săi:

Considerând că în adevăr din actele state la dosar rezultă că apelantul a fost născut la anul 1862 lunie 28 (actul 3 al urbei T.-Jiū) din părinți Costică Danielescu și Veronica care s'au căsătorit la 1862 iulie, cum rezultă din actul No. 2 al comunei Slobozia, și așa fiind urmează a se cerceta, dacă în acele vremuri s'a admita legitimarea prin căsătoria subsequentă;

Considerând că apelantul susține, că de și legiuirea Caragea, nu vorbește nimic despre legitimarea prin căsătorie subsequentă, totuși aceasta exista în țară în baza pravilelor împărătești și al obiceiului pămîntului, că legiuirea Caragea nu le-a desființat, rezultând aceasta din anaforaua părinților arhieriei și boerilor adresată Domnului la 1818 lunie 9, că dacă legiuirea Caragea ar fi voit să desființeze acest mod de legitimare, ar fi prevăzut vre-o dispozițiune expresă, că legitimarea a fost introdusă de către împăratul Constantin, iar la noi în țară, obiceiurile legii a trecut odată cu creștinismul;

Considerând că în adevăr din anaforaua menționată se arată, că legiuirea Caragea n'ar fi contra pravilelor împărătești și legilor obiceiului locului;

Considerând însă că obiceiul locului, nu poate avea putere de lege acolo unde există o lege, cum e în speță, și mai ales când se prevede categoric, căci condica Caragea prevede la partea a șasea cap. 3 punctul 3, că «acolo unde nu e praviță să se întrebe Domnul», că chiar regulamentul organic în art. 241 arată că «judecățile în pricinile politicești vor fi întemeiate pe condica principelui Valahiei cea publicată în 1818»;

Considerând că în codul Caragea numai la partea IV, cap. V, se vorbește despre facerea de fiu de suflet și să arate formele pentru adopțiune, și la punctul al V-lea prevede și ideia legitimărei, oare-și cum contopită cu adopțiunea căci dîce: «facem fiu de suflet și pe copii noștri ce nu sunt din cununie»;

Considerând că din toate acestea rezultând că legitimarea prin căsătorie subsequentă nu era admisă de condica Caragea, legiuire în vigoare la epoca căsătoriei părinților apelantului, așa că și acest motiv urmează a fi respins ca ne fondat;

In ce privește motivul invocat că apelantul este legitimat prin adopțiune cum pare a rezulta din actul autentificat de tribunalul Gorj la No. 1862 în urma cererii făcută de def. C. Danielescu prin reclamațiunea dată la 3 Noembrie sub No. 9332:

Considerând că menționatul act nu poate fi considerat ca o adopțiune, căci în el def. C. Danielescu, declară că recunoaște pe apelant ca fiu al său adevărat, având a se bucura de toate drepturile fiilor legitimi, și această declarațiune o dă cu petiția 9332/1862, cerând tribunalului să legalizeze actul menționat pentru recunoașterea fiului său și tribunalul legalizează prin procesul-verbal No. 12;

Considerând că din termenii întrebunțați, rezultă că def. nu a făcut de cât o recunoaștere fiului său, nu a făcut de cât să repete declarațiunea ce făcuse la nașterea apelantului, căci ca actul să fie considerat ca o adopțiune, ar urma ca el să constate îndeplinite condițiunile cerute de condica Caragea la partea a IV, cap. V, ceia ce nu se dovedește prin procesul-verbal de autentificare;

Considerând că alegațiunea, că acest act ar avea puterea de lucru judecat pentru tribunal, că judecătorii au înțeles prin acel act o adopțiune, de oare-ce în corpul autentificării au prevăzut articolele privitoare a adopțiunei în condica Caragea este nefondată căci tribunalul dîce: «Legalizează actul de recunoaștere» (recunoaștere ceruse și defunctul în petiție) și apoi nu constată îndeplinirea cerințelor legii din vremuri, căci simpla menționare a unor articole de lege în corpul unei dispozițiuni a tribunalului, nu poate schimba natura și felul actului, cum a fost cerut de parte și cum a fost întărit de tribunal;

Considerând că odată stabilit că actul de la 1862 No. 12, nu este un act de adopțiune, susținerea că nulitatea acestui act, nu poate fi cerută de stat, nu mai are sens a fi discutată.

În ce privește susținerea că actul legalizat la No. 12 din 1862 de tribunalul Gorj, chiar dacă n'ar fi act de adopțiune, el este un act de recunoaștere, care era admisă de legiuirea Caragea cum rezultă din art. 21, cap. 3:

Considerând că în condica Caragea nu se găsește nici un text precis în privința recunoașterii copiilor naturali de tatăl lor;

Considerând că argumentarea trasă din art. 21, cap. 3, că tatăl și copilul din curvie nu se moștenesc unul pe altul, căci nu se știu, iar mama și copilul din curvie se moștenesc reciproc fiind-că se cunosc, nu e serioasă întru cât expresiunile că nu se cunosc copii de tată și că se cunosc copii de mamă, nu pot în mod implicit acești termeni să facă dovadă că condica Caragea admitea recunoașterea, căci expresiunile din articolele din care voește a se trage admisibilitatea recunoașterii, acele expresiuni de cunoaștere și recunoaștere nu sunt de cât motivarea dispozițiilor luate de legiuitor și din aceasta nu se poate deduce că condica Caragea admitea recunoașterea, legiuire care din considerațiuni de ordine socială impuse de acele vremuri nu admitea nici un fel de mijloc de a intra în familie de cât adopțiunea.

În ceia ce privește motivul invocat că acțiunea în anularea adopțiunii făcută prin actul de la 1862 este prescrisă prin trecere de 30 ani:

Considerând că statul nu cere anularea pretensei adopțiuni, care cum s'a dovedit mai sus nici n'a existat, așa că motivul invocat e nefondat;

Considerând că în ceia ce privește proba invocată cu martori de apelant spre a dovedi posesiunea de stat că a fost în tot-d'a-una considerat ca fiu al defunctului, nu este fondată, căci statul nu contestă posesiunea de stat a apelantului, ci susține că este născut în afară de căsătorie, cum rezultă chiar din actul de naștere că nu este adoptat, singurul mijloc de a intra în familie admis de legile din acele vremuri și că deține averea defunctului ca testamentar;

Considerând de asemenea că din desbaterile orale rezultă că defunctul C. Danielescu a făcut și un testament lăsând toată averea unicului său fiu apelantul de astă-dî și fapta aceasta a sa concordă cu arătările de mai sus, că apelantul nu este fiu legitim, ci natural defunctului și că deține averea ca succesor testamentar;

Considerând că din toate acestea rezultând că apelantul C. C. Danielescu nu ca fiu legitim, ci ca moștenitor testamentar deține averea rămasă după urma def. C. Danielescu, dânsul urmează a plăti taxele de înregistrare ca atare, cum și amenda prevăzută de legea timbrului, și așa fiind apelul său contra procesului verbal dresat de inspectorul timbrului și înregistrării C. Oromolu la 2 August 1905, urmează a fi respins ca nefondat;

Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte, D. Demetrescu, tribunalul, respinge, etc.

(ss) D. Demetrescu, A. C. Piscureanu.

Grefier (s) C. Flitan

Tribun. civil din Audenarde (Belgia)

Audiența din 18 Ianuar 1904

Căsătorie.—Imprumut contractat de femei pentru trebuințele casnice.—Mandat tacit din partea bărbatului.

Femea măritată are mandat tacit de la bărbatul său pentru a-și procura lucrurile necesare gospodăriei și chiar pentru a împrumuta, la caz de o strimțorire momentană din partea

soților, oare-care sume necesare trebuințelor casnice.

(Din *La Flandre judiciaire*).

Observație.—Veți în cât privește casurile în care femeia este presupusă a avea mandat tacit de la bărbatul său, C. București, *Dreptul* din 1885, No. 85; din 1889, No. 36 și din 1896, No. 34; C. *judiciar* din 1903, No. 62 (cu observ. d-lui D. Alexandresco); *La Flandre judiciaire* din 1901, No. 24, p. 374. Veți de același autor, t. V, p. 529, *ad notam* și t. VIII, p. 414, text și nota 2, precum și numeroasele autorități citate acolo.

(N. R.)

Justiția de pace din Lokeren (Belgia)

Prescripția anuală.—Presumpție de plată.—Lipsa de bună credință.—Respingerea acestei prescripții.—Art. 2272 C. fr. (1904 C. rom.).

Prescripția anuală, statornicită de art. 2272 din codul fr. (1904 C. rom.), întemeindu-se pe o presumpție de plată, acel care o invocă trebuie să fie de bună credință; de unde rezultă că această presumpție de plată trebuie să fie îndepărtată de câte-ori din împrejurările cauzei rezultă că plata n'a avut loc.

(Din *La Flandre judiciaire*).

Observație.—Veți asupra prescripției statornicite de art. 1904, Cas. fr. și C. București, *Dreptul* din 1904, No. 77 și C. *judiciar* din 1903, No. 62, p. 539. Mai veți încă asupra acestei prescripții, D. Alexandresco, *Dreptul civil român*, t. VII, p. 375, nota 1, și autoritățile citate acolo, precum și *La Flandre judiciaire* din 1893, No. 22, p. 350.

(N. R.)

INFORMAȚIE

S'a pus sub presă și la 15 Aprilie va apare în editura Ziarului «Curierul Judiciar»: *Primul supliment din Colecțiunea de legi financiare*, cuprinzând: **Legea de constatare și percepere a contribuțiilor directe** modificată în 1905; **Legea Timbrului** modificată în 1906, ambele cu jurisprudența Înaltei Curți de casație până la zi; **Legea impozitului personal și mobilier** din 1906; **Legea drumurilor**, **Legea organizării administrațiunii finanțelor Statului** din 1906 și **Legea împrumuturilor pe amanet** din 1906.

Această lucrare se datorește D-lui G. St. Bădulescu, Prim-grefier la Înalta Curte de casație, și Redactor la «Curierul Judiciar», cunoscut deja lumii juridice pentru lucrările sale cari au fost mult apreciate.

Pentru abonații Curierului Judiciar prețul va fi de lei 3.50.

Inscrierile și plățile se pot face chiar de acum la Redacția Curierului Judiciar, București, 5 Calea Rahovei lângă Palatul Justiției.